

Eski, Mevcut ve Başka Bir Yeni Üzerine Bazı Sorular

Esra Akbalık

“İyi kurtarmak için iyiden feragat etmemiz gerektiğini söyleyen bir norm, özgürlüğü korumak için özgürlükten feragat etmek gerektiğini öne süren bir norm kadar yanlış ve çelişkilidir.”

Giorgio Agamben¹

Covid-19 küresel salgını, uzun bir süre daha belirsizlikler ve tedbirler ile yaşamamızı zorunlu kılacak gibi görünüyor. Bu oldukça somut, yaşamsal ve küresel kırılma bizi hayatın tüm alanlarına, biçimlerine, ilişkilerine ve geleceğe dair tahayyülleri tetikleyen dinamik bir ortamın içine itiyor; buna mecbur kılıyor. Bir taraftan biçim ve içerik olarak yepyeni zenginliklerin ortaya çıktığı, diğer taraftan da kontrol ve denetim mekanizmaları, kamu sağlığı söylemlerinin ardında yatan bilinmeyenler, yasaklar, komplo teorileri gibi mevcut krizleri daha da derinleştiren bu durum, “yeni normal” dedikleri yarın için sürekli uyanık kalmayı da zorunlu kılıyor.

Bu gerçekliklerin içinde, *Mimar.ist*’in 70. sayısının dosya konusunu “Mimarlıkta Başka Bir Eğitim, Uzaktan Mümkün mü?” olarak belirledik. Hâlihazırda pek çok çelişki ve probleme sahip olan eskinin, mevcut koşula uyum sağlamaya çalışırken neye dönüştüğüne, nelerden vazgeçip kapsamına neleri aldığına yakından bakmak; bir işyeri, sosyal ortam, bir mekân olarak okulun ve stüdyonun ekranlardan yürütülmesinin olanak ve açmazlarını farklı açılardan ele almak, hızla dönüşmekte olanı kayıt altına almak istedik. Bir taraftan yaparken öğrendiğimiz, çoğu zaman düşünmeye vaktimiz yokmuş gibi uygulamaya odaklandığımız, her şeyin hızla ortaya çıkıp birden yok olduğu bu çağda, cevaplarını aradığımız soruların da önemini vurgulamak istedik.

- Bilginin üretildiği ve paylaşıldığı bir yer olmanın ötesinde bir sosyal alan, bir işyeri, bir mekân olarak üniversite; acil çözümler, yeni uygulamalar ve düzenlemeler içinde, öznelere ve üretim alanı için neye dönüşüyor?
- Görünürde erişimin kolaylaşması ve bilginin demokratikleşmesi söylemlerinin yanında, ortaya çıkan yeni kırılma noktalarıyla, hâlihazırda var olan çelişki ve eşitsizlikler derinleşiyor mu?
- Mimarlık eğitiminin mevcut müfredat ve ders içerikleri, teori ve uygulama ikiliklerinin ötesinde, nasıl bir “yeni”den bahsediyor?

- Belki çok önceden konuşmaya başlamamız gereken pek çok konunun artık kaçınılmaz olarak tartışılması için bu küresel salgın bir fırsat sunabilir mi, yoksa güvensizlikleri büyütüp daha da mı kapanacağız kendi içimize?

İçinde yaşadığımız çağ ve ortamın artan güvensizlikleri ve korkuları içinde, bir taraftan bireysel kurtuluş senaryoları bir taraftan da yana gelmeye dair yeni deneyimlerin ışığında, normal ve yeni üzerine daha bütünleyici bir dil ve çabanın gerekliliği tartışılmaz bir gerçek olarak önümüzde duruyor. Uzak-yakın, formel-informel, devlet-vakıf, genç-yaşlı, öğrenci-hoca, merkez-çeper ikiliklerinin ötesinde bir mimarlık eğitimi için, eskinin ve mevcut olanın tüm veçheleriyle sorgulanması, samimi ve kapsayıcı bir yeninin inşasına da ışık tutabilir. Dosya hazırlıklarının tamamlandığı günlerde üniversitelerin özerkliği için yükselen sesler de bize bunun önemini bir kez daha gösteriyor.²

Tüm bunlardan hareketle; sunulan yazılarda birebir cevaplanmaları beklenmeyen; ancak yeni soruları ve fikirleri tetiklemesini umduğumuz sorularla şekillenen bu dosyadaki tartışmaların, çok sayıda öğrenci ve eğitimcinin katkılarıyla zenginleşerek devam etmesini umuyoruz. ■

Esra Akbalık, Dr., Doğuş Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü

Notlar

1. “Agamben: Bir Soru”, 16.04.2020: <https://terrabayt.com/dusunce/agamben-bir-soru/> (Erişim tarihi: 15.12.2020)
2. “Boğaziçili öğrencilerin AKP’li rektör isyanı”, 04.01.2021: <https://www.dw.com/tr/bo%C4%9Fazi%C3%A7ili-%C3%B6%C4%9Frencilerin-akpi-rekt%C3%B6r-isyan%C4%B1/a-56127210> (Erişim tarihi: 07.01.2021)

Some Questions on the Past, Current and another Future Within the realm of uncertainties; we have specified this issue as “Another Architectural Education, Is it Possible from Distance?” We wanted to look closer to what the old has become while it is adapting itself to the current condition; to embrace the possibilities and the difficulties of running a studio and a school as a space, workplace, and social environment. We also wanted to record what is rapidly changing and to emphasize the importance of questions we seek to answer in this age where everything appears and disappears rapidly.